

Mozgalmas egyhangúság, *avagy* kertek sárgájában

Mint oly sok minden, az egyetlen szín árnyalataiból „összerakott” kert is angol lelemény. Első megközelítésben unalmas vagy egyhangú lehet az erős és sok színből komponált kertekhez szokottaknak, de ha nem ítélezünk elhamarkodottan, el kell ismernünk, hogy van ebben valami eredeti és izgalmas. Valami olyan, amit a mi klímánkban is érdemes kipróbálni – némi változtatással.

Mielőtt azonban a hazai viszonyokhoz igazításról ejtenénk szót, előbb magáról a módszerről a legfontosabbakat. *John Brookes*, a méltán népszerű, rangos kertész szakíró így látja ezt „*A kerttervezés iskolája*” című könyvében: „*Számomra különös örömet szereznek az egy színre épülő kompozíciók, jóllehet sohasem jutna eszembe, hogy egy egész kert beültetését ilyen módon oldjam meg. Legfeljebb bizonyos kertrészekre szorítkozhat ez az eljárás. Legkedveltebb színeim a sárga és a világossárga, de ezekhez aransárga, szürke és természetesen zöld levelek is hozzátartoznak...*”.

A kizárólag fehér virágokkal alkotott kombinációk ugyan csak igen kedveltek. A fehér tónusok skálája rendkívül gazdag, a krémfehértől a kékesfehérig terjed. Az egyszínű színsémák kialakítása tehát nem könnyű feladat, mert a finom színárnyalatokat egymással gondosan össze kell hangolnunk.

Ha belegondolunk, hogy a hazai kertekben sokszor túl sokféle színt alkalmaznak és ettől sokkal inkább vásárián rikítóvá, semmint izgalmasan érdekessé válnak az évelők és cserjék csoportjai, akkor egyet kell értenünk Brookes-szal abban, amit szó szerint persze nem ír le: a kevesebb

több. Főleg, ha az azonos színű – pontosabban színárnyalatú – foltok elég nagyok ahhoz, hogy ne érezzük széttördelt, apró mozaikokból állónak őket. És ez már átvezet minket oda: mitől is érzünk, látunk egy növényfoltot, majd pedig a foltok együttesét megnyugtatóan harmonikusnak, egyszóval szépnek?

A válasz itt már attól függően is különbözik, hogy kit kérdezzünk. Vagyis ízlés és vérmérséklet kérdése is, amiről beszélünk. Viszont vannak olyan szabályok, de legalábbis okvetlen figyelembe veendő hatások, amelyek – sokszor tudtunkon és tudatunkon – kívül is meghatározzák az élmény minőségét. Minden kompozíció sikere a színskála méretezésén múlik.

Másként megfogalmazva: egy összesen harminc négyzetméteres kertrészre ne akarjunk tíz vagy annál több árnyalatot betuszkolni, mert azt érzük el, hogy egyik sem fog igazán érvényesülni. Viszont egy száz négyzetméteres területre kevés lesz a két vagy három árnyalat. A terület nagysága és az árnyalatok száma tehát viszonylag szoros összefüggést mutat, nem lehet büntetlenül figyelmen kívül hagyni.

Ami egy ilyen kertrész kialakításánál is alapvető, az a beültetésre szánt növények ökológiai igényeinek összhangja. Gyakori hiba ugyanis, hogy miközben az eszté-

tika magasiskoláját próbáljuk kijárni és a legfinomabb színegyeztetéseket is elvégezzük, közben megfeledkezünk a növények igényeinek eltéréseiről. Lehet tehát, hogy – a beültetésekor – csodálatosan mutat majd „a mű”, utána viszont azonnal elkezdődik a szelektálódás: a vízigényesnek kevés lesz a nedvesség ott, ahol a szárazságtűrő éppen jól érzi magát, a fényigényes tönkre megy a félárnyékban, miközben az árnyékot kedvelő „megőrül” a velőforraló Naptól...

Vegyünk figyelembe még valamit. A telekhatárhoz közelebbi részeken alkalmazzuk inkább a halványabb árnyalatokat, és a hozzánk közelebb eső területre kerüljenek az élénkebb, teltebb, erősebb, intenzívebb árnyalatúak. Ellenkező esetben olyan optikai hatás keletkezik, amely a valóságosnál kisebbnek tünteti fel a kertet, rövidebbnek a távolságokat. Holott a cél – legtöbbször – éppen ennek az ellenkezője! Ami viszont nem egyezik az angliai viszonyokkal: nálunk az év legnagyobb részében több és erősebb a fény, mint ott, ez pedig ugyanazokat a színeket és árnyalatokat is részint világosabbnak, részint erőteljesebbnek mutatja.

És végül kis ízelítőt adunk a nagyjából azonos ökológiai igényű, a sárga különböző árnyalataiban virágzó évelőkből és cserjékből. Akár egy egész kertrészlet benépesíthető velük, megfelelő csoportosításban, és kellő méretű foltokban elhelyezve őket. De a választék ennél sokkal, de sokkal nagyobb – tág teret ad minden kísérletező kedvű növénybarátnak!

Szerző: Ráczpali Attila
Fotók: Stock photo